

Proces for udarbejdelse af Gentofte-Plan 2024 og Økonomisk Politik

Processen og tidsplanen for udarbejdelse af Gentofte-Plan 2024 er beskrevet i det følgende. Endvidere er kommunens økonomiske politik beskrevet og gennemgået. Økonomisk Politik udgør rammen for udarbejdelse af budgetforslaget til Økonomiudvalgets 1. behandling.

Gentofte-Plan er kommunens strategiske styringsværktøj, som skal sikre en helhedsorienteret og tværgående politikudvikling, der understøtter den strategiske retning for kommunens langsigtede udvikling. Desuden er formålet at fastlægge de økonomiske rammer herfor.

Notatet er struktureret i to afsnit samt bilag.

I **første** afsnit er en gennemgang af den overordnede proces for udarbejdelse af Gentofte-Plan 2024. (budgettet for 2024-27). Da en enig Kommunalbestyrelse har vedtaget et to-årigt budgetforlig for 2023-2024 foreslås en mindre proces i år end sidste år med fokus på tilpasning af de tekniske forudsætninger for budgettet.

Andet afsnit opsummerer den økonomiske politik for Gentofte Kommune, der udgør grundlaget for udarbejdelse af et teknisk budgetforslag for 2024-27 til Økonomiudvalgets 1. behandling samt den løbende økonomistyring.

Endelig indeholder **bilag 1** en detaljeret tidsplan for den politiske proces, **bilag 2** resultatbudget for vedtaget Budget 2023 samt **bilag 3** Økonomisk Årshjul for 2023.

Indstillinger

Økonomi og Personale indstiller

Til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen:

1. At processen for udarbejdelse af Gentofte-Plan 2024 drøftes og godkendes, herunder at der afholdes budgetorienteringer mv., som nævnt i tidsplanen
2. At målene i kommunens økonomiske politik godkendes og udgør grundlaget for udarbejdelse af budgetforslag for 2024-2027 og den løbende økonomistyring.

1. Overordnet proces for Gentofte-Plan 2024

Kommuneplanstrategi

Kommuneplanen er en samlet plan for kommunens fysiske udvikling, og udgør en del af Gentofte-Plan. De udgør tilsammen kommunens strategiske styringsværktøj. Kommuneplan 2021, som gælder for en fireårig periode, blev vedtaget i 2021 som en del af Gentofte-Plan 2022.

Kommunalbestyrelsen skal i første halvdel af en valgperiode offentliggøre en strategi for udviklingen af kommunen. Endvidere skal Kommunalbestyrelsen træffe beslutning om, hvorvidt der skal ske en hel eller en delvis revision af kommuneplanen. Strategien danner grundlaget for den efterfølgende revision af kommuneplanen.

I Gentofte Kommune indgår kommuneplanstrategien som en del af Gentofte-Plan og vedtages som en del af den. Det forventes, at Økonomiudvalget i juni drøfter forslaget til kommuneplanstrategien. Strategien sendes efterfølgende i offentlig høring og vedtages endeligt sammen med Gentofte-Plan 2024 i oktober.

Proces for udarbejdelse af budget

Gentofte Kommunes økonomiske politik skal sikre en langsigtet robust økonomi ved fokus på økonomisk ansvarlighed, effektivitet og budgetdisciplin. Den økonomiske politik er grundlaget for arbejdet med budgetlægningen, ligesom den sætter rammerne for den daglige økonomistyring.

En enig Kommunalbestyrelse står bag budgetforliget for 2023-2024. Som følge af det to årige forlig foreslås i år en mere koncentreret proces for udarbejdelse af budgettet for 2024-2027 med fokus på de nødvendige tekniske opdateringer af budgettet. Økonomiudvalget får i maj til drøftelse forelagt de teknisk-administrative forslag til ændringer af budgettet for 2024, jf. senere.

Administrationen udarbejder et samlet teknisk budgetforslag for 2024-27 til politisk drøftelse efter sommerferien. Udgangspunktet for driftsbudgettet er budget 2023 korrigeret med:

- Pris- og lønstigninger
- Teknisk-administrative korrektioner (rammekorrektioner) bestående af:
 - Økonomiske konsekvenser af ny lovgivning
 - Beslutninger i Kommunalbestyrelsen
 - Demografi
 - Mængdeændringer
 - Øvrige vurderede behov for korrektioner af budgettet

Forslag til mængdeændringer og øvrige vurderede behov laves ud fra en rettesnor om at fastholde et uændret serviceniveau på alle områder og samtidig have retvisende budgetter.

Forslag til teknisk-administrative korrektioner til driftsbudgettet vil blive forelagt Økonomiudvalget på udvalgets møde i maj. Hvis det besluttes at indarbejde de teknisk-administrative korrektioner, vil de indgå i det forslag til budget, som forelægges til Økonomiudvalgets budgetbehandling den 4. september. Frem til Økonomiudvalgets budgetbehandling vil der kunne komme yderligere administrative forslag til ændringer bl.a. som følge af økonomiaftalen.

Forslag til investeringsoversigt (anlæg) tager ligeledes udgangspunkt i vedtaget budget 2023 korrigeret med Kommunalbestyrelsesbeslutninger samt pris- og lønfremskrivning af konkrete anlægsprojekter samt puljer, der opretholder værdien af kommunes kapitalapparat (veje, bygninger mv.).

Budgetforslagets finansieringsside vil være baseret på forligspartiernes forudsætninger om skatteudskrivningen for 2024-2025, hvor skatteprocenten gradvis hæves til 24,56% i 2025 for at sikre mulighed for uændret serviceniveau i takt med udligningsreformens indfasning.

Tekstdelen af Mål og Økonomi-afsnittene i forslag til Gentofte-Plan 2024 vil udelukkende blive redaktionelt konsekvensrettet som følge af det to-årige budgetforlig, og vil derfor modsat sidste års proces ikke blive forelagt for de stående udvalg.

Der forventes indgået en økonomiaftalen mellem regeringen og KL i juni. Der orienteres på et temamøde den 19. juni overordnet om økonomiaftalen og om kommunens overordnet økonomi og balance på et temamøde den 28. august.

Første og anden behandling

Budgetforslaget/forslag til Gentofte-Plan 2024 forelægges til 1. behandling i Økonomiudvalget mandag den 4. september og i Kommunalbestyrelsen mandag den 11. september 2023. Budgetforslaget vil indeholde de økonomiske konsekvenser af økonomiaftalen og øvrige tekniske-administrative ændringer.

Budgetforslaget forelægges til 2. behandling i Økonomiudvalget torsdag den 5. oktober og i Kommunalbestyrelsen torsdag den 12. oktober 2023.

Der er frist for at stille eventuelle ændringsforslag til budgetforslaget onsdag den 20. september 2023 kl. 10. Partierne har mulighed for at få teknisk bistand fra administrationen til budgetforslaget fra den 19. juni indtil onsdag den 20. september 2023. Ved orienteringen om økonomiaftalen den 19. juni vil der blive udpeget medarbejdere til at forestå serviceringen.

I perioden fra offentliggørelse af ændringsforslagene den 20. september og frem til den 5. oktober, kan partierne endvidere få teknisk bistand til gennemgang af de øvrige partiers ændringsforslag.

I tidsplanen indgår en frist den 22. september for at aflevere en oversigt over, hvilke punkter i ændringsforslagene der ønskes til særskilt afstemning ved 2. behandlingen i Kommunalbestyrelsen. Fristen er indsat af hensyn til planlægningen af afviklingen af afstemningen om ændringsforslag.

Inddragelse og orienteringsmøder i processen:

- MED-organisationen inddrages løbende i drøftelser af budgetforslaget
- Brugerbestyrelser, råd m.v. orienteres om forslaget
- Drøftelse mellem Hovedudvalg og Økonomiudvalg om budgetforslag 2024 den 12. juni.
- Temamøde den 19. juni om de overordnede konsekvenser af økonomiaftalen. De økonomiske konsekvenser af økonomiaftalen indarbejdes i budgetforslaget og forelægges efter sommerferien
- Temamøde den 28. august om kommunens overordnet økonomi, herunder mere sikre skøn over kommunens indtægter i 2024.

Økonomisk rapportering i 2023

Til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen udarbejdes der tre økonomiske rapporter i 2023. De to første økonomiske rapporter baseres på forbruget pr. 28.02.2023 og 31.05.2023 og forelægges politisk i henholdsvis april og august. Rapporteringen vil indgå som grundlag for administrationens udarbejdelse af det tekniske budgetforslag.

Desuden følges der i de stående udvalg op på udviklingen på området m.v. i kvartalsrapporteringen.

Endeligt regnskab for 2022 forelægges i april 2023 og indgår ligeledes som grundlag for udarbejdelsen af det tekniske budgetforslag for 2024-27.

Økonomisk årshjul for 2023 er vedlagt som bilag 3.

2. Økonomisk Politik

Gentofte Kommunes økonomiske politik fremgår af Gentofte-Planen. Formålet med politikken er at sikre en langsigtet robust økonomi gennem god økonomistyring med fokus på økonomisk ansvarlighed, effektivitet og tæt opfølgning på kommunens økonomi.

Økonomiudvalget har vedtaget et flerårigt mål om, at vil have en langsigtet økonomisk robusthed med rum til politisk prioriterede investeringer og indsatser. Målepunkterne til det flerårige mål fremgår af de tre første dotter i kassen.

Der foreslås en uændret økonomisk politik med fortsat vægt på en stram styring af kommunens økonomi.

Mål for Økonomisk Politik:

Gentofte Kommunes langsigtede økonomiske balance skal sikres ved at:

- I det årligt vedtagne budget skal gennemsnitslikviditeten i det 3. budgetoverslagsår minimum være på 300 mio. kr.
- Der skal årligt skabes et større råderum til nye politiske indsatser og nødvendige prioriteringer fra minimum 0,5 pct. af serviceudgifterne i budgetforslag 2024 til yderligere minimum 1,0 pct. i budgetforslag 2026
- Der skal årligt politisk udvælges et større område, som analyseres nærmere for at opnå ny viden om forbedringsmuligheder eller effektiviseringsforslag
- Kommunens likviditetsbeholdning ultimo året skal være minimum 100 mio. kr.
- Det tekniske forslag til driftsbudget, der udarbejdes af administrationen, korrigeres med ændringer som følge af ny lovgivning, beslutninger i Kommunalbestyrelsen, demografi- samt mængdeændringer. Øvrige vurderede behov forelægges til politisk beslutningstagen sammen med forslag til, hvordan behovet skal finansieres gennem omprioriteringer
- Som udgangspunkt gives der ikke tillægsbevillinger, som finansieres af kommunekassen. Behov for tillægsbevillinger, som ikke umiddelbart finansieres ved mindreforbrug på andre områder, forelægges sammen med forslag til omprioritering
- Kommunen optager kun lån, som tilbagebetales af brugerne. Der optages som udgangspunkt fastforrentede lån frem for lån med variabel rente
- Kommunens strukturelle driftsresultat er på et niveau, så det på sigt skal kunne finansiere det ønskede skattefinansierede anlægsniveau
- Kommunens budgetlægning understøtter overholdelse af rammerne i økonomiaftalen/ budgetloven.

Likviditet-kommunekassen

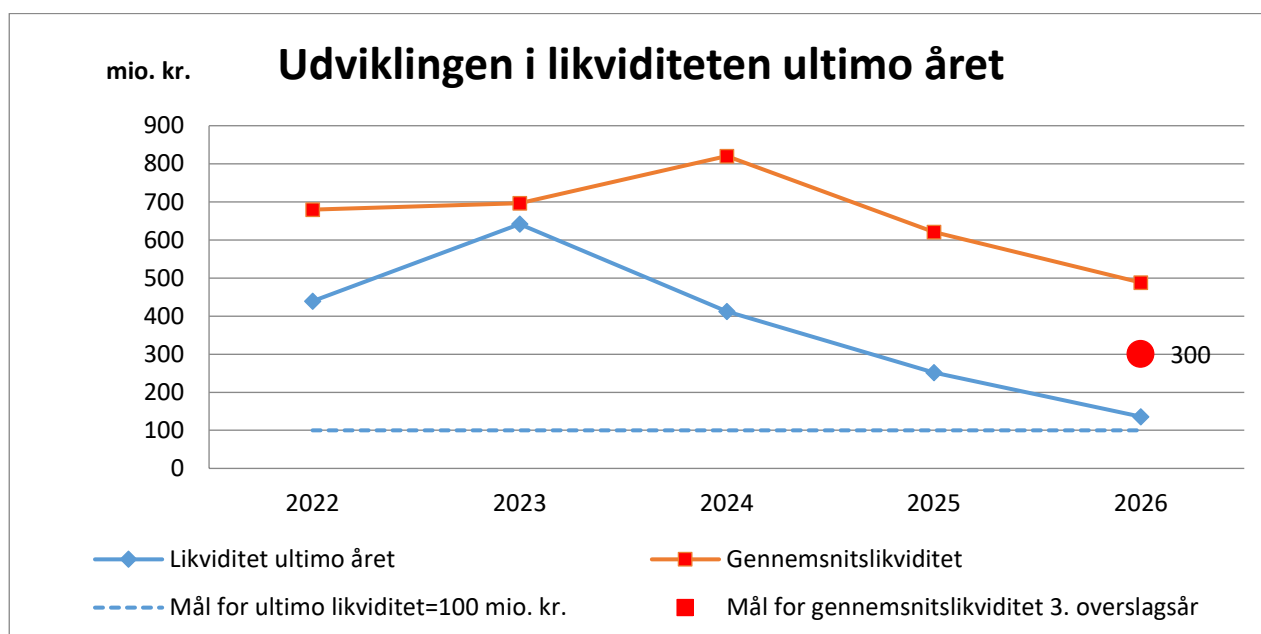
I styringen af kommunens økonomi indgår to likviditetsbegreber. Dels den faktiske likviditet ultimo året, dels gennemsnitslikviditeten, som er gennemsnittet af kommunens daglige likvide beholdninger over de sidste 12 måneder.

Målet om at likviditeten ultimo året skal være 100 mio. kr. gælder for den faktiske likviditet ultimo året. Målet er fastlagt til 100 mio. kr. for at sikre kommunen robusthed overfor tidsmæssige forskydninger i forbruget, herunder for at kunne finansiere påvirkninger udefra på kommunens økonomi og til at finansiere udskudte anlægsprojekter, som er overført mellem årene.

Målet om, at gennemsnitslikviditeten i det 3. budgetoverslagsår minimum skal være på 300 mio. kr. i det vedtagne budget, skal understøtte den langsigtede økonomiske robusthed.

Figuren viser den skønnede likviditet opgjort på de to forskellige måder ultimo året i det vedtagne budget for 2023-2026. Ved vurderingen af likviditeten skal man være opmærksom på, at især den faktiske ultimo likviditet opgjort pr. 31.12 er meget påvirket af tidsforskydninger henover årsskiftet samt ikke mindst forsinkede eller udskudte anlægsprojekter samt tidspunktet for lånoptagelser.

Stigningen i likviditeten fra 2022 til 2023 skyldes en stor forventet forøgelse af kassebeholdningen i budget 2023, som følge af bl.a. store budgetlagte lånoptagelser, herunder lån til fjernvarmeudbygningen. Endvidere er der i 2023 ligesom i 2022 ekstraordinære store afregninger af selskabsskatter. Den positive budgetbalance i 2023 betyder, at gennemsnitslikviditeten fortsætter med at stige i 2024.

Note: Der er i figuren taget udgangspunkt i den skønnede likviditet ultimo 2022 ved vedtagelsen af budget 2023. Den faktiske likviditet ultimo 2022 var ca. 60 mio. kr. lavere, mens gennemsnitslikviditeten var ca. 40 mio. kr. højere end skønnet ved vedtagelsen af budget 2023.

Likviditeten ultimo året er i alle årene 2022-2026 over kommunens målsætning om 100 mio. kr. Gennemsnitslikviditeten er ligeledes i det tredje budgetoverslagsår i budget 2023 - år 2026 – større end målet på 300 mio. kr.

Budgettet og likviditeten er baseret på den forudsatte forhøjelse af skatten frem mod 2025.

Lånepolitik

Kommunen optager kun lån, som tilbagebetales af brugerne via takster eller husleje. Det er primært lån til ældre- og handicapboliger, byfornyelse og fjernvarmeudbygningen samt brugerfinansierede klimainvesteringer.

Kommunens øvrige lånemuligheder (primært fra udgift til lån til pensionister til betaling af ejendomsskatter samt udgifter til energiplan) anvendes til frigivelser fra kommunens eventuelle deponeringsforpligtelser fra tidligere indgåede lejekontrakter af lokaler mv.

Det bemærkes, at det indgår som en forudsætning i det vedtagne budget 2023, at kommunen lånefinansierer likviditetstabet ved den tvungne indefrysning af stigninger i grundskyld i årene 2021-2023.

Kommunen optager som udgangspunkt fastforrentede lån frem for lån med variabel rente.

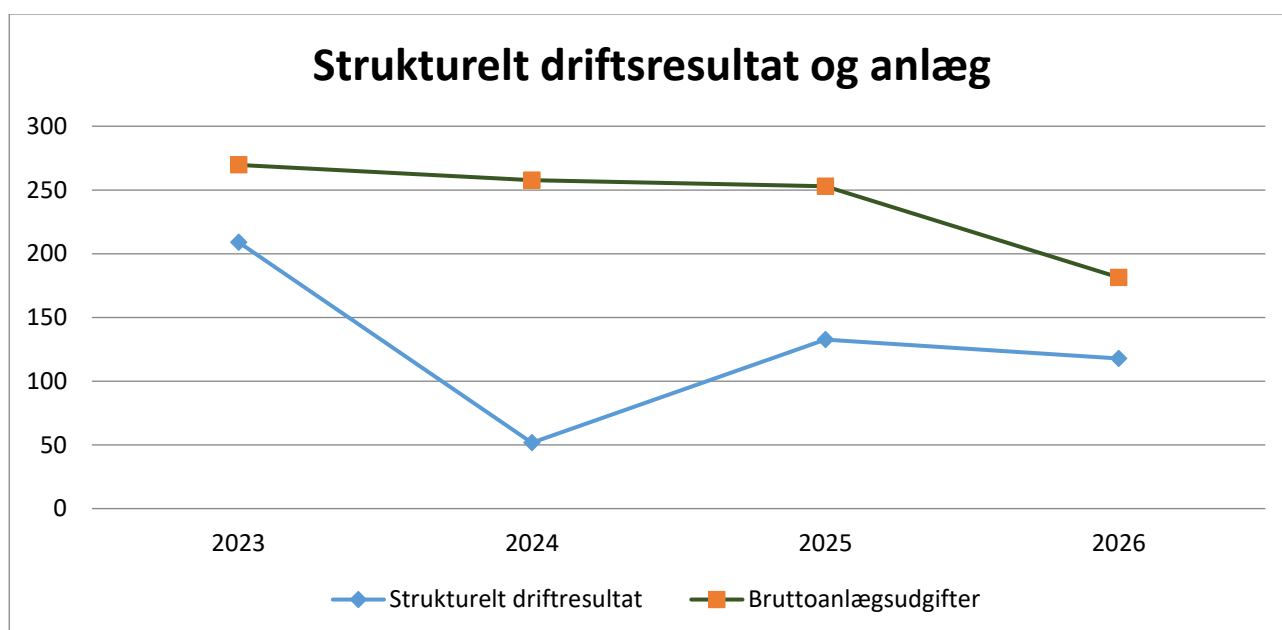
Kommunen har hidtil ikke anvendt byggekreditter til midlertidig finansiering af låneberettigede udgifter, men muligheden vil fremover efter konkret forelæggelse for Kommunalbestyrelsen blive anvendt af hensyn til en smidig og effektiv styring af kommunens likviditet.

Økonomisk balance – Det strukturelle driftsresultat og anlægsniveau

Det strukturelle driftsresultat er Gentofte Kommunes løbende overskud. Målet for det strukturelle driftsresultat er, at det over en årrække skal være i balance i forhold til det ønskede skattefinansierede anlægsniveau. Det strukturelle driftsresultat skal således som udgangspunkt kunne finansiere de ønsker og behov til anlægsinvesteringer, der er på det skattefinansierede område over en årrække. De skattefinansierede anlægsudgifter er alle anlægsudgifter bortset fra til forsyningsvirksomheder og ældreboliger, som mellemfinansieres via lån.

Det strukturelle driftsresultat beregnes som:

- Indtægter fra skatter og renter
- fratrukket
- Nettoudgifter til drift
 - Nettoudgifter til udligning til andre kommuner
 - Nettoudgifter til renter på lån mv. og afdrag ekskl. afdrag på lån til fjernvarmen og klimainvesteringer

Som det fremgår af figuren, ligger det strukturelle driftsresultat under niveauet for bruttoanlægsudgifter i alle årene. Dette medfører også, jf. tidligere, at likviditeten er faldende i overslagsårene.

Kommunalbestyrelsens valg af anlægsniveau i den årlige budgetproces skal ud over hensynet til den økonomiske balance forholde sig til en evt. anlægsramme i økonomiaftalen.

Økonomisk styring – Anlæg, serviceudgifter, rammekorrekationer og tillægsbevillinger

Fokus på en stram styring af kommunens driftsudgifter, herunder serviceudgifter er nødvendig af hensyn til balancen i kommunens økonomi og ønsket om at overholde de økonomiske aftaler med regeringen om bl.a. udgiftsloftet. Overholder kommunerne under ét ikke de aftalte rammer for serviceudgifterne i de vedtagne budgetter, vil kommunerne kunne blive pålagt en kollektiv sanktion.

Overholder kommunerne under ét efterfølgende ikke servicerammen i regnskabet, kan det udløse en individuel sanktion på 60 pct. af kommunens andel af overskridelsen, mens den resterende del ville blive sanktioneret kollektivt. Sanktionen ved en overskridelse af servicerammen i regnskabet gør det hensigtsmæssigt, at der ikke gives kassefinansierede tillægsbevillinger i løbet af året.

Korrekationer i det tekniske budgetforslag til Økonomiudvalgets 1. behandling følger kommunens økonomiske politik.

Bilag 1: Tidsplan for udarbejdelse af Gentofte-Plan 2024

Dato	Aktør	Aktivitet/Emne
20./27. marts	Økonomiudvalget/KB	Godkende proces for Gentofte-Plan 2024
22. maj	Økonomiudvalget	Drøfte og godkende rammekorrektioner til indarbejdelse i budgetforslag
12. juni	Økonomiudvalget	Møde med repræsentanter for Hovedudvalget på Økonomiudvalgets ordinære møde
19. juni	Kommunalbestyrelsens medlemmer	Temamøde: Orientering om økonomiaftalen mellem KL og regeringen
19. juni – 20. september	Partigrupper	Servicering af de politiske partier
28. august	Kommunalbestyrelsens medlemmer	Temamøde: Orientering om kommunens overordnede økonomi og balance
4. september	Økonomiudvalget	Indstilling af forslag til Gentofte-Plan 2024 til 1. behandling i Kommunalbestyrelsen
11. september	Kommunalbestyrelsen	1. behandling af forslag til Gentofte-Plan 2024
20. september kl. 10	Partigrupper	Frist for aflevering af eventuelle politiske ændringsforslag til Gentofte-Plan 2024
22. september kl. 10	Partigrupper	Mulighed for aflevering af oversigt over, hvilke punkter i ændringsforslagene der ønskes til særskilt afstemning
20. september-5. oktober	Partigrupper	Partierne kan få teknisk bistand til gennemgang af de øvrige partiers ændringsforslag
5. oktober	Økonomiudvalget	2. behandling af forslag til Gentofte-Plan 2024
12. oktober	Kommunalbestyrelsen	2. behandling af forslag til Gentofte-Plan 2024

Bilag 2: Resultatbudget vedtaget Budget 2023

Resultatbudget 2023-2026						
	Regnskab	Forventet regnskab	Budget	----- Budgetoverslag -----		
Netto-mio. kr.	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Det skattefinansierede område						
Skatter	-6.979	-8.088	-8.124	-8.033	-8.346	-8.543
Tilskud og udligning	2.287	3.132	3.160	3.065	3.158	3.212
Renter (netto)	-3	-3	-9	-9	-9	-10
Finansiering i alt	-4.695	-4.958	-4.972	-4.977	-5.198	-5.341
Serviceudgifter	3.585	3.743	3.863	3.883	3.873	3.870
Drift (øvrige udgifter)	843	817	857	856	858	866
Pris og lønstigninger drift				144	292	445
Afdrag på lån ekskl. lån til fjernvarme og klimainvesteringer	41	58	44	43	43	42
Driftsudgifter og afdrag på lån i alt	4.469	4.618	4.763	4.925	5.065	5.223
Strukturelt driftsresultat	-226	-341	-209	-52	-133	-118
Bruttoanlægsudgifter ekskl. ældreboliger	199	238	270	258	253	181
Anlægsudg. til ældreboliger samt indtægter	99	-23	0	0	0	0
Pris- og lønstigninger anlæg				8	13	17
Resultat skattefinansieret område	72	-126	61	214	134	81
Det takstfinansierede område						
Forsyningsvirksomheder - drift	-30	-8	-44	-44	-44	-44
Forsyningsvirksomheder - anlæg	60	228	247	256	262	248
Forsyning - låneoptagelse	-69	-4	-441	-250	-262	-249
Forsyning - afdrag på lån	41	42	51	59	67	76
Resultat forsyningsvirksomheder	2	259	-188	20	23	32
Øvrige finansposter						
Balanceforskydninger	228	72	65	-4	4	4
Låneoptagelse	-83	-281	-140	0	0	0
Øvrige finansposter i alt	145	-209	-75	-4	4	4
Budgetbalance	218	-77	-202	229	160	116
Forbrug af kassebeholdningen	218			229	160	116
Forøgelse af kassebeholdningen		77	202			
Likvid beholdning ultimo året	362	439	642	412	252	136
Gennemsnitslikviditet ultimo året	458	680	696	820	621	488

+ = udgifter og - = indtægter

Forventet regnskab 2022 er lig med skønnet foretaget i Økonomisk rapportering 30.6.2022.

Bilag 3: Økonomisk årshjul 2023

